

Sygn. akt I CZ 67/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. M. i M. S.-M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Generalnej
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 stycznia 2015 r.,
zażalenia powodów
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 30 kwietnia 2014 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2014 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powodów, ponieważ nie została ona opłacona (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Sąd ustalił, że powodowie wnieśli – po wezwaniu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej w wysokości 12 500 zł, doręczonym im w dniu 2 stycznia 2014 r. – o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od skargi. Postanowieniem z dnia 31 marca 2014 r. Sąd Apelacyjny zwolnił powodów od opłaty od skargi kasacyjnej powyżej kwoty 1000 zł i oddalił wniosek w pozostałej części. Pełnomocnik powodów odpis tego postanowienia otrzymał w dniu 11 kwietnia 2014 r. i przed upływem tygodniowego terminu do uiszczenia części opłaty od skargi kasacyjnej powiadomił Sąd, że powodowie nie uiszczą jej, ponieważ nie mają pieniędzy. Przyjmując, że termin do uiszczenia części opłaty od skargi kasacyjnej upłynął w dniu 18 kwietnia 2014 r., Sąd Apelacyjny odrzucił skargę z powodu braku fiskalnego.

W zażaleniu pełnomocnik powodów wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, ponieważ nie zachodzi – jego zdaniem – wskazana przez Sąd podstawa do odrzucenia skargi kasacyjnej, Wnosząc o rozpoznanie na podstawie art. 380 k.p.c. postanowienia w przedmiocie zwolnienia powodów od kosztów sądowych, zarzucił, że powodowie nie są w stanie bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny ponieść nawet części opłaty od skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”), jeżeli dołączone do wniosku o zwolnienie od kosztów oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów nie zawiera wszystkich wymaganych danych, stosuje się art. 130 k.p.c. Przewidziany w tym przepisie sposób uzupełnienia wniosku znajduje zastosowanie także wtedy, gdy stroną reprezentuje zawodowy pełnomocnik, albowiem zwrot wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych a limine następuje tylko wtedy, gdy wymieniony pełnomocnik w ogóle nie złoży

oświadczenia (art. 102 ust. 4 u.k.s.c.). W myśl art. 102 ust. 3 u.k.s.c. sąd może także odebrać od osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych - co może mieć znaczenie dla oceny wiarygodności oświadczenia - przewidziane w tym przepisie przyrzeczenie z pouczeniem o przewidzianych w art. 111 u.k.s.c. konsekwencjach podania nieprawdziwych danych.

Mając na względzie powyższe, nie można podzielić stanowiska Sądu, że wskazane w uzasadnieniu postanowienia z dnia 31 marca 2014 r. niepełne wymagane w oświadczeniu dane przemawiają - bez wezwania do ich uzupełnienia - przeciwko całkowitemu zwolnieniu powodów od opłaty od skargi kasacyjnej. Nie można również podzielić zapatrywania Sądu, że sam fakt, że powodowie są współwłaścicielami nieruchomości w P. oznacza, iż mają oni „realny majątek, który mógłby im posłużyć jako źródło pokrycia opłaty od skargi”. Wprawdzie nie można wykluczyć, że znajdujący się w jednej z tych nieruchomości lokal mieszkalny o powierzchni 50 m² może być źródłem dochodu z tytułu np. najmu, jednakże nie można tego przyjąć bez dokonania stosowych ustaleń.

Z przedstawionych powodów nie można odeprzeć zarzutu skarżących, że wskazana podstawa odrzucenia skargi kasacyjnej nie zachodzi z powodu nienależytego rozpoznania wniosku w przedmiocie zwolnienia powodów od kosztów sądowych.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Wniosek o przyznanie kosztów postępowania zażaleniowego podlega rozpoznaniu w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 2 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).